

Kuvaus BIBU-päätäjäkyselyn tiedonkeruusta

Tausta

Päätäjäkysely toteutettiin osana strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa tutkimushanketta "Kansalaisuuden kuulut ja kuplat (BIBU)". Hanke tutkii, miten talouden rakennemuutokset haastavat poliittista päätöksentekoa. BIBU selvittää kokonaisvaltaisella analyysillä kansalaisten ja päätöksentekijöiden toimintakykyä sekä poliittisia intressejä ja tunteita. Hankkeessa on mukana kuusi eri yliopistoa ja tutkimuslaitosta, ja sitä vetää professori Anu Kantola Helsingin yliopistosta.

Toteutus

Päätäjäkysely toteutettiin verkkokyselynä LimeSurvey-palvelulla. Verkkokysely oli käynnissä **15.9.-21.11.2020**. Kutsut kyselyyn lähetettiin sähköpostitse.

Verkkokyselyssä oli yhteensä 41 kysymystä. Verkkokysely ja kutsukirjeet olivat suomeksi, ja kutsukirjeessä kyselyn vastausajaksi arvioitiin noin 20 minuuttia.

Kutsuja lähetettiin **3580 henkilölle**. Kyselyyn vastasi **701 henkilöä**. Lisäksi 247 henkilöä aloitti vastaamisen ja jätti sen jossain vaiheessa kesken.

Aihe

Koronavirus on syössyt yhteiskunnat kriisiin ja vaikeuttanut monien yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisua. Kyselyssä kartoitettiin suomalaisen eliitin mielipiteitä sekä koronaan liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä että laajemmista yhteiskunnallisista ratkaisuista.

Kyselyllä selvitettiin, millaisia ratkaisuja suomalaiset päättäjät kannattavat talouden elvyttämiseksi sekä esimerkiksi työllisyyspolitiikkaan, sosiaaliturvaan, ilmastopolitiikkaan ja maahanmuuttoon liittyen.

Lisäksi kyselyllä tutkittiin **päätäjien yhteiskunnallista toimintaa, demokratia-asenteita sekä keskinäistä yhteydenpitoa**. Kyselyn tuloksia voidaan käyttää niin kansalaiskeskustelussa kuin päätöksenteon tukena, kun etsitään poliittisia ratkaisuja koronakriisistä toipumiseksi.

Monet kysymyksistä esitettiin myös kansalaisille suunnatuissa syksyn 2018 BIBU-kansalaiskyselyssä sekä syksyn 2020 [BIBU-koronakyselyssä](#). Jälkimmäisen aiheena olivat erityisesti työllisyyteen liittyvät kysymykset ja elokuussa 2020 julkaistu [valtiovarainministeriön muistio](#), jossa listattiin työllisyyttä mahdollisesti kasvattavia uudistuksia, minkä lisäksi mukaan valittiin muita esillä olleita työllisyyspoliittisia ehdotuksia. Samojen kysymysten esittäminen sekä kansalaisille että eliitille mahdollistaa näiden vastausten vertailun.

Kohderyhmä

Kutsut kyselyyn lähetettiin politiikan, talouden, hallinnon, tutkimuksen ja median eliitille. Tavoitteena oli saada edustava otos suomalaisesta eliitistä, joten mukaan valittiin useita eliittiryhmiä eri yhteiskunnan osa-alueilta.

Eliitti on määritelty tutkimuksessa institutionaalisen aseman perusteella. Siksi kohderyhmän muodostaminen on aloitettu valitsemalla merkittävässä valta-asemassa olevat instituutiot ja organisaatiot. Näistä instituutioista tutkimuksen kohderyhmäksi on valittu johtavassa asemassa olevat tai muuten vallankäytön prosessiin merkittävällä tavalla vaikuttavat henkilöt.

Eliitin määrittelyssä on aina harkinnan- ja tulkinnanvaraisuutta. Eliittiin kuulumisen ei siis ole yksiselitteistä, koska raja- ja vaikutusvaltaisten ja vähemmän vaikutusvaltaisten välillä on haastavaa.

Politiikan eliitistä kutsu lähetettiin kansanedustajille, europarlamentaarikoille, poliittisille valtiosihteereille, ministerien erityisavustajille, europarlamentaarikkojen avustajille ja eduskuntaryhmien pääsihteereille. Lisäksi kutsu lähetettiin eduskuntapuolueiden puheenjohtajistoille, puoluesihteereille, puoluehallitusten jäsenille, puoluevaltuustojen puheenjohtajistoille sekä puolue toimistojen keskeisimmille toimihenkilöille. Kutsu lähetettiin yhteensä 504 henkilölle, joiden voidaan nähdä edustavan politiikan eliittiä.

Hallinnon eliitistä kutsu lähetettiin kunnanjohtajille, kuntien hallintojohtajille, eduskunnan viranhaltijajohdolle ja valiokuntaneuvoksille, ministeriöiden kansliapäälliköille ja keskijohdolle. Lisäksi kutsu lähetettiin valtion keskeisten virastojen ja laitosten johdolle. Kutsu lähetettiin yhteensä 2167 henkilölle, joiden arvioidaan edustavan hallinnon eliittiä.

Elinkeinoelämän eliitistä kutsu lähetettiin sekä Helsingin pörssiin listattujen suomalaisten osakeyhtiöiden että 500 suurimman suomalaisyrityksen ([Talouselämä 2019](#)) toimitusjohtajille ja hallitusten puheenjohtajille. Lisäksi kutsu lähetettiin työmarkkinakeskusjärjestöjen hallitusten jäsenille, operatiiviselle johdolle ja keskeisimmille toimihenkilöille, työmarkkinajärjestöjen hallitusten puheenjohtajille sekä joukolle muiden vaikutusvaltaisten elinkeinoelämän etujärjestöjen johtoa. Kutsu lähetettiin yhteensä 869 henkilölle, joiden voidaan nähdä edustavan elinkeinoelämän eliittiä.

Tutkimuksen ja koulutuksen eliitistä kutsu lähetettiin yliopistojen rehtoreille ja kanslereille, ammattikorkeakoulujen rehtoreille, sektoritutkimuslaitosten ylimmälle johdolle ja keskijohdolle sekä puolueiden ajatushautomojen johtajille. Näille kohderyhmille lähetettiin yhteensä 131 kutsua.

Median eliitistä kutsu lähetettiin Yleisradion johdolle, muiden suurimpien valtakunnallisten medioiden ja suurimpien maakuntalehtien päätoimittajille ja toimituspäälliköille. Tähän joukkoon liittyen kutsu lähetettiin yhteensä 103 henkilölle.

Sähköinen vastaaminen

Kyselyyn valikoituneille lähetettiin kutsukirje kyselyyn ohjaavan linkin kanssa. Kutsulinkit olivat henkilökohtaisia ja niihin oli mahdollista vastata vain kerran. Lomake oli mahdollista tallentaa keskeneräisenä ja tällöin siihen pystyi palaamaan myöhemmin.

Niille, jotka eivät olleet vastanneet vielä kyselyyn, lähetettiin kaksi muistutuskirjettä: 28.-29.9. ja 3.-4.11.

Kutsukirjeessä mainittiin yhteystiedot lisätietoja tarvitseville, jotta vastaajilla oli mahdollisuus ottaa yhteyttä BIBU:n vastuuhenkilöihin. Kyselyn aikana lisätietoja antoivat kyselyn sisällöstä yleisen valtio-opin dosentti Hanna Wass ja teknisestä toteutuksesta tutkimusavustaja Toni Ahva.

Vastausajan päätyttyä vastausdata siirrettiin LimeSurveyistä aineiston käsittelyyn SPSS-muodossa.

Tietosuoja

Tulosten raportoinnista ei voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Noudatamme aineiston käsittelyssä ja sen raportoinnissa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Näistä periaatteista informoitiin vastaajia kutsukirjeen yhteydessä.

Tarkemmat tiedot tutkimuksen tietosuojasta löytyy kyselyn [tietosuojaselosteesta](#). Seloste oli vastaajien saatavilla verkkolomakkeen alussa, jonka yhteydessä kaikki vastaajat hyväksyivät vastauksiensa käytön tutkimukseen.

Aineisto luovutetaan tutkimusprojektin lopuksi Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon. Tietoaarkistosta aineisto on tutkijoiden käytettävissä tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.